

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talouden ja toiminnan seuranta 1-11/2020

KULILK 16.12.2020 § 112
11/02.02.01/2020

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2020 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan lauta- ja johtokunnille pääsääntöisesti kuukausittain. Ensimmäinen raportti laaditaan helmikuun lopun tilanteesta. Osavuosikatsauksia seuraavien kuukausien tilanteista ei laadita kirjallista raporttia, ellei toteumaennuste ole oleellisesti muuttunut.

Osavuosikatsaukset laaditaan maalís-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosennusteen lisäksi myös talousarvion toiminnallisten tavoitteiden ja yksiköiden omien käyttösuunnitelmatavoitteiden toteutumisesta.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talouden toteuma tammi-marraskuussa 2020 palvelualueittain:

	2020	2019
Kulttuuripalvelut	84,9 %	84,9 %
Liikuntapalvelut	93,6 %	91,1 %
Yhteensä	88,5 %	87,7 %

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talous toteutuu talousarvion mukaisesti vuonna 2020. Meneillään olevalla pandemialla on merkittävää vaikutusta tulokseen, mikäli tilanne pitkittyy, jolloin sekä tulot että kustannukset laskevat.

Palvelualueiden keskeisin toiminta:

Kulttuuripalvelut

Yleinen kulttuurityö ja lastenkulttuurikeskus:

Kesäkuussa alkoi kulttuuripalveluiden ja tapahtumapalveluiden yhteinen uusi virtuaalitapahtumien sarja. Kesäkuun aikana tehtiin neljästä paikallisesta kulttuuriesityksestä verkkolähetys kaupungin Youtube-kanavalle. Katsojia oli yhdeksän lähetykset saavuttivat noin 1100.

Perinteinen kesätapahtuma Kulttuuritori järjestettiin lyhennettynä versiona, koronarajoituksia ja turvallisuusohjeita noudattaen. Katsojia oli yhdeksän tapahtumapäivän aikana noin 7500 ja palaute erittäin positiivista.

Muut kesän vakiotapahtumat jouduttiin perumaan, koska osallistujien turvallisuutta ei voitu taata. Joen Yö peruttiin tapahtuman suuruuden ja luonteen vuoksi, Siun Soten tartuntatautilääkärin lausunto tuki perumista. EloVeera ja TuupoVeera peruttiin, koska ei ole järkevää järjestää pandemia-aikana tapahtumaa riskiryhmään kuuluville ikäihmisille.

Syyskuussa oli auki kulttuuriavustusten haku. Alle 2000 € kohdeavustuksiin tuli 14 hakemusta ja Joensuun kaupungin lahjoitusrahaston avustusta haki 13 hakijaa.

Joensuu-päivän suhteen 27.11. jouduttiin juhlapäivän tapahtumia perumaan ja aukioloaikoja supistamaan sitä mukaa, kun pandemian tilanne muuttui huonommaksi. Lopulta myös torilavalle suunniteltu kaupungin palkintojen jako peruttiin vielä Joensuu-päivän juhlapäivän aamuna.

Yleisen kulttuurityön loppuvuoden painopiste on avustusten tilityksissä sekä

loppuvuoden haun valmistelussa ja toteutuksessa. Merkillepantavaa on, että avustuksia on jäänyt käyttämättä pandemian vuoksi eli tapahtumia, kiertueita ja näyttelyitä on jouduttu peruuttamaan. Loppuvuoden lisähaussa on tarkoituksena myöntää tätä käyttämättä jäänyttä avustusmäärärahaa uusille hakijoille.

Koululaisten Kulttuurin virta –kulttuurikasvatussuunnitelmaa muokattiin syyskaudella, jotta sisältöjä voidaan toteuttaa muuttuvissa olosuhteissa. Pohjois-Karjalan museon kanssa yhteistyössä tuotetut sisällöt joensuulaisille 5.-luokkalaisille toteutettiin ulkona ja tapahtumiin Bunkkerimuseolla ja Utrassa osallistuttiin luokittain.

Syyskaudella on toteutettu muusikkovierailuja ja kirjavinkkauksia luokkavierailuna. Kaikille 1-luokkalaisille jaettiin Tervetuloa kirjastoon paketit elokuussa ja kirjastovierailut on käynnistetty. K789 mobiilikortti jaettiin yläkoululaisille syyskuun alussa. Painetusta esitteestä luovuttiin ja etukortin tiedot jaetaan sähköisesti opettajien kautta ja julkaistaan nuorten palvelut –sivustolla.

Loka- marraskuun aikana oli vuorossa 7.-luokkalaisten Taidemuseovierailut, muusikkovierailuja 2.luokkiin, 3-luokkien konsertti sekä jousiorkesterin konsertti yläkouluille.

Taidemuseovierailut järjestettiin paikan päällä, kuljetuksiin ja työpajoihin osallistuttiin luokittain. Taidemuseovierailut aikataulutettiin maanantaille, jolloin Taidemuseo oli kiinni muulta yleisöltä. Suomalaisen taiteen työpaja sopi hyvin koulujen opetussuunnitelmaan.

Joensuun kaupunginorkesterin Ella ja kaverit konsertissa toteutettiin verkkokonserttina. Livestriimaukseen osallistuivat kaikki Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston 3-luokkalaiset. Osallistujia konsertissa oli lähes 1700. Marraskuussa viikolla 48 Joensuun koulut liittyivät Virtuaaliseen muusikkovierailuun ja yläkouluille streamattiin jousiorkesterin konsertti. Orkesterin puhaltaja ja lyömäsoittajan virtuaalikonsertti oli vuorovaikutteinen tapahtuma, jossa oppilaat voivat osallistua tekemällä itse kehorytmejä. Kehorytmien käyttöön luokissa perehdyttiin ennakkotehtävien ohjauksella. Jousiorkesterin juonnettu konsertti välitettiin Joensuun lisäksi muihin lastenkulttuuriverkoston kuntiin. Musiikkiesitykset saivat kiitosta ja konsertit uusitaan vielä joulukuun aikana.

Varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutettiin sirkusesitysten sarja yhteistyössä Sirkus Supiaisen kanssa. Esityksiä pystyttiin järjestämään ulkona siten, että esiintyjien ja lasten välille ei tullut kontaktia, ja myös katsojaryhmät olivat erillään toisistaan. Kiertueen esityksiä suunnattiin maaseutualueille ja suurimpiin yksiköihin. Lisäksi konservatorion musiikkipedagogit ovat kiertäneet syksyn ajan päiväkodeissa. Musiikkia päivään tapahtumat perehdyttävät varhaiskasvatuksen henkilöstöä musiikkikasvatukseen ja tarjoaa materiaaleja omatoimiseen musisointiin lasten kanssa.

Joulukuussa Kulttuurin virta tarjoaa vielä päiväkodeille Valon ja äänen polku installaatioita viidellä päiväkodilla. Kouluille tulee etäkonserttien lisäksi livestriimattu esitys Teatterin Traktorin Viidakkokirja-Live.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesterin kevätkausi alkoi lupaavasti tilausteoksen esittämisen merkeissä. Konsertointiin onnistuneesti suhteellisen hyvin kuulijatilastoin. Maaliskuussa orkesterin toiminta keskeytettiin korona-tilanteen vuoksi valtioneuvoston päätöksen mukaisesti koko loppukevääksi. Koko henkilöstö oli intendenttiä lukuun ottamatta työnteon keskeytyksellä, lomautettuna että lomalla heinäkuun loppuun saakka.

Elokuussa orkesteri palasi töihin korona-ajan turvallisuusohjein. Ensimmäinen julkinen konsertti pidettiin 21.8 kahtena ilmaiskonserttina. Korona-ajan turvallisuusohjein Carelia-salin täyttöaste on 25 % normaalista kapasiteetista. Orkesteri soitti osan konserteistaan tuplana, kaksi tunnin mittaista konserttia samana päivänä. Marraskuussa kaupungin koronavalmiusryhmä hyväksyi esityksen, jossa salin kapasiteetti kasvoi 152 paikasta 292 paikkaan. Orkesterijärjestäjä mittasi mittanauhalla 1 m turvavälit jokaisen penkin kohdalta. Konserttiyleisöä on korona-aikana ollut selkeästi vähemmän kuin normaalioloissa.

Kaupunginorkesteri striimasi ensimmäisen konserttinsa 22.10 sekä toteutti Kulttuuri Virta –konsertit 2.-3- ja 8-luokkalaisille myös striimaten. Marraskuun 27 päivä Itä-Suomen aluehallintovirasto kielsi yli 20 henkilön yleisötilaisuudet ajalle 29.11–6.12 Joensuun siirtyessä koronapandemian kiihtymisvaiheeseen. 3.12 konsertti toteutettiin ilmaisena striimauskonserttina yhteistyössä sanomalehti Karjalaisen kanssa. Myös Keski-Suomalainen ja Savon Sanomat jakavat konserttilinkkiä kanavissaan, joten konsertti saa valtakunnallista huomiota.

Alueellista toimintaa toteutettiin OKM:n luvlla toteuttamalla videokooste 3.12 konsertista. Video sisältää myös Jorma Panulan ja hänen oppilaidensa haastattelun, solisti Sanna Heikkisen mietteitä konserttiohjelmasta sekä taiteellisen johtajamme Eero Lehtimäen tervehdyksen. Video lähetetään Pohjois-Karjalan ja Kainuun maakunnan vanhusten- ja palvelutaloihin joulukuussa.

Big Music for Small Cities – hanketta on jatkettu etäkokouksin pohtimalla vaihtoehtoisia toimintamalleja hankkeen toteutumiseen. Osa hankkeen toiminnoista pystytään ja ollaan jo toteutettu etäkoulutuksin. Haasteellisin ratkaistava pulma on yhteisten harjoitusten ja konserttien pitäminen Joensuun kaupunginorkesterin ja Karjalan kansantasavallan sinfoniaorkesterin kanssa, joka ei tässä pandemiatilanteessa ole mitenkään mahdollista.

Seutukirjasto:

Kirjastot olivat korona-tilanteen vuoksi kiinni valtioneuvoston päätöksellä ajalla 18.3.-31.5. Palvelut avattiin pääosin kesäkuussa ja tapahtumatoiminta sekä omatoimikirjastot avattiin syksyllä. Kirjastojen käyttö on ollut vaihtelevaa. Kävijämäärät ovat pysyneet normaalia pienempinä, mutta lainausmäärät ovat melko normaalit. Sekä tapahtumissa että kouluyhteistyössä on siirrytty osin etäyhteyksiin. Etänä toteutettavien asiakaspalvelujen kehittämistä on tehty syksyn aikana.

Omatoimiaukiolo on tänä vuonna aloitettu Nepenmäen ja Outokummun kirjastoissa. Kestävän kehityksen mukaiset uudet aukioloajat 1.3. alkaen aloitettiin pääkirjastolla, Rantakylässä, Karsikossa, Nepenmäellä, Heinävaarassa ja Kiihtelysvaarassa. Pääkirjaston lasten ja nuorten osaston remontti aloitettiin kesäkuussa ja uudistunut osasto avataan 9.12. Osan ajasta Muikku-sali on ollut lasten ja nuorten osaston väistötilana. Rantakylän kirjasto siirtyi 23.11. Uusiin aukioloaikoihin, joiden tarkoitus on turvata kirjaston kouluyhteistyö muualla kuin väistötiloissa. Ylämyllyn uuden kirjaston kalustamisen suunnittelu on aloitettu ja kalustaminen tapahtuu vuonna 2021.

Seutukirjaston tulokehitykseen vaikuttaa sekä sulkuaikana kertymättömät myöhästymismaksut että henkilöstön työstä poissaolosta johtuva seutulaskutuksen pieneneminen. Samoin tilavaraukset olivat keväällä tauolla ja sen jälkeen rajoitusten vuoksi varauksia on ollut poikkeuksellisen vähän. Vuokratulot jäivät pieniksi.

Alueellista kehittämistehtävää on sopeutettu vallitsevaan tilanteeseen. Kokouksia ja koulutuksia on siirretty etäosallistuttaviksi ja osa hyvien käytänteiden jakamiseen liittyvistä matkoista on peruuntunut. Kehittämistehtävä on tarjonnut kuitenkin paljon välineitä ja koulutusta erilaisiin etätyöskentelyyn ja –kouluttautumisen menetelmiin Pohjois-Karjalan kirjastoille. Osa alueellisen kehittämistehtävän vuoden 2020 rahoituksesta joudutaan palauttamaan OKM:lle.

Kansalaisopisto

Valtioneuvoston päätöksellä lähiopetus päättyi kansalaisopiston kevätlukukauden osalta 18.3.2020 virusepidemian johdosta. Virusepidemian vuoksi henkilöstöstä koulutussuunnittelijat, opintosihteerit sekä liikunnanhajaaja olivat lomautettuna kesä/heinäkuun aikana.

Lähiopetukseen palattiin elokuusta 2020 alkaen noudattaen valtioneuvoston, thl:n sekä opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksia huomioiden koronaan liittyvät

varotoimenpiteet. Muun muassa kurssien maksimiryhmäkokoja pienennettiin niin, että turvavälien noudattaminen jokaisella kurssilla mahdollistuu.

Joensuun todettiin siirtyneet kiihtymisvaiheeseen 19.11.2020 epidemiatilanteessa. SiunSoten ja Joensuun kaupungin valmiustyöryhmän ohjeistuksen ja linjauksen mukaisesti Joensuun aikuisten liikunnan ja tanssinkurssien opetus keskeytettiin 20.11.2020 ja Kontiolahden valmiustyöryhmän linjauksen mukaisesti 23.11.2020 alkaen loppukaudeksi. Osa opetuksesta siirrettiin toteutettavaksi etäopetuksena digitaalisia opetuslustoja hyödyntäen. Peruuntuneiden kurssien osallistujille rakennettiin liikunnan ja tanssin opetusvideoita tarjoava videotallennepankkia hyödynnettäväksi 20.12.2020 saakka omatoimisen liikkumisen tukemiseksi. Osasta kursseista suoritetaan lisäksi osittainen kurssimaksupalautus. Muiden kuntien osalta epidemiatilanteen katsottiin olevan perusvaiheessa ja sopimuskuntien päätöksellä opetuskausi viedään päätökseen lähiopetuksena suosituksia noudattaen, mikäli epidemiatilanne sen sallii.

Lähiopetuksen keskeytymisen vuoksi kevätlukukaudella, kesälukukauden poisjäännin ja syyslukukauden osakeskeytyksen vuoksi kansalaisopiston asiakaspalvelumaksut sekä jäsenkuntien sopimuksen mukaiset maksuosuudet jäävät huomattavasti pienemmiksi kuin edellisenä vuotena. Kurssi-ilmoittautumisia on syyslukukaudella 2020 noin 2 700 henkilöä vähemmän vuoteen 2019 verrattuna, mikä selittyy osittain kurssikokojen pienentämisellä suositusten mukaisesti keskimäärin 20 %:lla.

Museot

Pohjois-Karjalan museo ja Joensuun taidemuseo ovat olleet normaalisti avoinna lokakuussa. Ainoa rajoitus on, että lasten leikkipaikka Mukulakatu on avoinna arkisin. Vuoden lopulle suunniteltiin keskiviikkoiltoille opastuksia molempiin museoihin, mutta koronatilanteen kiihtyessä ne on peruttu. Tilakeskus on suorittanut pieniä korjaustoimenpiteitä taidemuseon kolmannen kerroksen käytävällä ja kerros on suljettu yleisöltä. Pohjois-Karjalan museon uuden kokoelmanhallintajärjestelmä Kokon migraatiota on työstetty, järjestelmän on määrä olla käytössä maaliskuun 2021 alussa. Pohjois-Karjalan museon keväällä avattuun ja syksyllä päättyneeseen, Kadonnut kinnas ja muita tarinoita -näyttelyyn pystyy tutustumaan nyt virtuaalisesti. Taidemuseon juhlasalissa ei ole juurikaan ollut tilaisuuksia koronan takia.

Alueellista museotoiminta on hoidettu koronatilanne huomioiden. Lokakuussa pystyttiin järjestämään maakuntamuseopäivä, johon osallistui paikallismuseoiden aktiiveja. Viranomaislausuntoja on lokakuun loppuun mennessä annettu 255, joista yli puolet on kohdistunut arkeologiaan.

Museoiden hankkeet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. OKM:ltä avustusta saatuun Korona-hankkeeseen palkattiin määräaikaista hanketyöntekijöitä. Karelia CBC rahoitusta saava Museums in Focus – hankkeessa ovat toiminnot jatkuneet hankesuunnitelman mukaisesti, paitsi ulkomaan- ja kotimaan matkat. InterActive History – hankkeen aikataulua on muutettu rahoittajan päätöksellä. Hankkeen piti alun perin päättyä 8.10.2020, mutta hankkeen toteutusaikaa on siirretty 31.5.2021 saakka. Pohjois-Karjalan museon osalta hankkeen toimenpiteet tehdään vuoden 2020 loppuun mennessä, lukuun ottamatta loppuraporttia ja siihen liittyvää tilintarkastusta. Hankkeen jatkoaika toteutuu alkuperäisen talousarvion puitteissa, jatkosta ei aiheudu kuluja.

Konservatorio

Konservatorion opetus toteutettiin etäopetuksena 18.3. alkaen kevätlukukauden loppuun saakka. Syyslukukauden alusta opetus on toteutettu normaaliin tapaan lähiopetuksena koronaan liittyvät varotoimet huomioiden. Konserttien osalta yleisömääriä on rajoitettu. Lukuvuoden alun aikana olemme tehneet streamaus-laitehankintoja ja rakentaneet streamaus-käytäntöjä, jotka otetaan käyttöön lokakuussa.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä on viime vuoteen verrattuna selkeästi korkeampi. Musiikkiopiston oppilasmäärä on viime vuoden tasolla, mutta korona-

tilanne on vähentänyt jonkin verran musiikkileikkikoulun oppilasmäärää. Syyslukukauden aikana opetus on saatu toteutettua normaalisti koronaturvatoimet huomioiden. Konserttien yleisörajoitukset ovat olleet ainoa merkittävä, koronatilanteen aiheuttama muutos toiminnassa. Syksyn suurempia produktioita olivat La Rondine – oopperan esitykset marraskuun alussa sekä barokkikonsertti kirkossa marraskuun lopussa. Molemmat produktiot onnistuivat erinomaisesti ja yleisöä oli molemmissa koronarajoitusten mahdollistama enimmäismäärä. Konserttien streamaus-laitteistot on saatu käyttöön, mikä mahdollistaa konserttien välittämisen yleisölle, jos rajoitustoimien takia konserttitilaan ei pystytä yleisöä ottamaan. Konserttien tallentamista on tarkoitus lisätä jatkossa myös normaalitilanteessa.

Liikuntapalvelut

Loka-marraskuu on liikuntapalvelujen vuosikellossa eräänlaista siirtymäaikaa. Sisäliikunta on hyvässä vauhdissa, mutta ulkoliikuntapaikoilla ja reiteillä tehdään huoltotöitä ja valmistaudutaan siirtymään talvikauteen.

Lokakuun alussa liikuntapalvelujen toimisto muutti Tiedepuistolta Joensuun Areenaan. Katutasosta löytyvästä toimistosta voi hoitaa mm. tilavarauksiin, avustuksiin sekä vammais- ja vammaisavustajakorttiin liittyvät asiat.

Liikuntapalvelujen hinnasto päivitettiin marraskuun lautakunnassa ja marraskuussa päivänvalon näki myös liikuntapalvelujen ensimmäinen uutiskirje, Viestikapula.

Joensuu Areenalla järjestettiin 2.10. Lehtiä Ilosaaressa -konsertti, tuon jälkeen olevat suur tapahtumat peruttiin vallitsevan koronatilanteen vuoksi. 14.–15.11. järjestettiin pienempimuotoinen Night Run -juoksutapahtuma.

Uimahallit osallistuivat lokakuussa kansalliseen Ui elämäsi kuntoon -kampanjaan. Kyseinen kampanja tavoitti yli 200 uimaria ja vesijumppaajaa.

Lokakuussa osallistuttiin myös Säpinää, seniorit kaatumiset kuriin - vaikuttamiskampanjaan. Samaan aikaan käynnissä oli myös Paraolympiakomitean koordinoima Valtti-toiminta. Valtin tavoitteena on löytää liikuntaharrastus tukea tarvitseville lapsille. Toimintaa järjestetään yhteistyössä Karelia AMK:n kanssa.

Marraskuun lopulla tapahtunut koronapandemiatilanteen perustasolta kiihtymisvaiheeseen siirtyminen tiukensi myös liikuntapalvelujen rajoituksia. Tuossa yhteydessä mm. jouduttiin sulkemaan liikuntatilat aikuisten harrasteliikunnalta, uimahallien kävijämäärää rajoitettiin ja kuntosalit laitettiin kiinni. Myös Kansalaisopiston aikuisten yhteistyöryhmät jäivät tauolle 20.11. ja sittemmin lähiopetus peruttiin loppuvuodelta. Ryhmäläisille tarjottiin etäohjausta.

Urheiluakatemia menestyssuunnitelman (2021–24) päivitys eteni loppusuoralle.

Kuntien lähivirkistysalueiden kunnostus- ja kehittämisavustusta haettiin yhteistyössä Kontiolahden kunnan kanssa. Joensuun osalta hakemuksen keskiössä olivat Utranharjun ja Lykynlammen alueelle uusien, lyhyehköjen rengasreittien merkkeäminen sekä Lykynlammelle esteettömän laavun rakentaminen.

Valmistelija: palvelujohtaja, taloussuunnittelija

Hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päättää

merkitä tiedokseen talouden ja toiminnan seurantaraportin ajalta 1.1. – 30.11.2020.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.